

Nieuwegein, 25 oktober 2019

Betreft: Begroting VWS
Behandeld door: Amy Markus, amy.markus@kbo-pcob.nl en Mariëlle van Oort, marielle.vanoort@kbo-pcob.nl

Geacht Kamerlid,

Ter voorbereiding op de plenaire behandeling van de VWS-begroting 2020 vraagt seniorenorganisatie KBO-PCOB uw aandacht voor de nog steeds torenhoog stapelende zorgkosten van ouderen. Graag verzoeken wij u in het debat aan te dringen op het voorbereiden van nieuwe maatregelen om hier iets tegen te doen, zowel op korte termijn als in de aanloop naar de volgende Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast zien wij graag een duidelijker, ambitieus tijdpad voor de invoering van de gordelroosvaccinatie, en roepen wij op tot het concretiseren van kwaliteitsindicatoren om een flexibele inzet van de extra middelen voor de verpleeghuiszorg mogelijk te maken. In het onderstaande lichten wij onze punten nader toe.

Demp de torenhoge zorgkosten van senioren

Hoewel het kabinet een aantal welkome maatregelen heeft genomen om de stapeling van zorgkosten te verminderen, blijkt uit onderzoek^[1] in opdracht van senioren- en gepensioneerdorganisaties dat de torenhoge kosten van langdurige zorg zwaar drukken op senioren. Zo kan de eigen bijdrage oplopen tot meer dan € 1000 per maand voor mensen met AOW en een klein aanvullend pensioen. Wij ontvangen signalen dat mensen zorg mijden of (in plaats van een beroep te doen op de Wlz) liever vasthouden aan de veel beter betaalbare Wmo-zorg en zo niet de juiste zorg krijgen. Mensen hebben het financieel erg zwaar door de hoge eigen bijdrage. Dit betreft zowel alleenstaanden die naar een instelling verhuizen, als mensen die Wlz-zorg thuis ontvangen, als paren waarvan één van de twee naar een zorginstelling is verhuisd. Ander onderzoek^[2] van KBO-PCOB wijst uit dat vier op de tien senioren hun armoede zien toenemen. 18% van de senioren heeft het afgelopen jaar wel eens afgezien van zorg of verzorging vanwege de kosten. Bezoeken aan de tandarts, de fysiotherapeut en de apotheek hebben hier het meest onder te lijden. Zorgbehoevende

^[1] KBO-PCOB, Torenhoge kosten langdurige zorg drukken zwaar op senioren, 10 september 2019, <https://www.kbo-pcob.nl/nieuws/torenhoge-kosten-langdurige-zorg-drukken-zwaar-op-senioren/>

^[2] KBO-PCOB, Koopkracht ouderen verder onder druk, 22 augustus 2019, <https://www.kbo-pcob.nl/nieuws/koopkracht-ouderen-verder-onder-druk/>

senioren krijgen hierdoor te kampen met meer pijn, hun klachten verergeren en ze kunnen moeilijker participeren in de samenleving.

Net als een aantal andere cliëntenorganisaties stelt KBO-PCOB daarom voor het ministerie van VWS, in samenwerking met het ministerie van SZW en uiteraard de cliënten zelf, een onderzoek te laten instellen naar de financiële positie van senioren en mensen met een beperking of chronische aandoening. Mede aan de hand van cases zou dit onderzoek het totale beeld van zorg- en meerkosten en de inkomenspositie in beeld moeten brengen voor verschillende typen huishoudens, alsmede hun administratieve lasten.

Meer in het algemeen zijn wij voorstander van het verlagen van het verplicht eigen risico in de Zvw en de eigen bijdrage voor de Wlz. Graag verzoeken wij u daarom de minister te vragen om nieuwe voorstellen te doen om de stapeling van zorg- en meerkosten aan te pakken.

Ambitieuze tijdspad nodig voor invoering gordelroosvaccinatie

KBO-PCOB vindt het positief dat staatssecretaris Blokhuis in zijn brief d.d. 3 oktober 2019 (Kamerstuk 32793, nr. 447) aankondigt dat hij stappen gaat zetten naar aanleiding van het in beginsel positieve advies van de Gezondheidsraad over het vaccineren van ouderen tegen gordelroos met het nieuwe vaccin RZV. Wij maken ons echter zorgen over de te verwachten voortgang. Het vaccin is voornamelijk niet voorradig, het RIVM doet een marktverkenning, vervolgens moet er nog onderhandeld worden en dan komt er ook nog eens een verkenning naar het functioneren van het vaccinatiestelsel tussendoor. Op deze manier dreigt de gordelroosvaccinatie van ouderen op de lange baan geschoven te worden. Daarom verzoeken wij u tijdens de begrotingsbehandeling aan te dringen op een ambitieuze tijdspad voor de introductie van de gordelroosvaccinatie. Nederland kan wat dit betreft een voorbeeld nemen aan Engeland, waar deze vaccinatie (weliswaar met een ander vaccin) al jaren geleden is ingevoerd.

Maak werk van het signalement *Meer aandacht voor ouderen in het ziekenhuis*

Het ziekenhuis is een belangrijke schakel in de keten van de zorg voor ouderen. Er kan steeds meer in de medische zorg en iedereen moet daarvan kunnen profiteren. Intussen zijn er ook grote verschillen tussen ouderen en wat zij belangrijk vinden. Net als ieder ander willen oudere patiënten de beste zorg die past bij wat er voor hen belangrijk is in de fase van hun leven. Maar er zijn duidelijke geluiden – zowel van zowel ouderen zelf als van medisch specialisten, verpleegkundigen en verzorgenden – dat er meer kennis nodig is over de uitkomsten van behandelingen, om de zorg voor ouderen beter passend te maken. ZonMw pleit ervoor, samen met medisch specialisten, verpleegkundigen en ouderenvertegenwoordigers, te investeren in het wetenschappelijk én praktisch onderbouwen van een passende aanpak. Maar dat vraagt wel om commitment van de minister. Kunt u de minister vragen hoe hij invulling zal geven aan het signalement?

Concretiseer flexibele inzet kwaliteitsgelden verpleeghuiszorg

Financieel experts in de zorgsector verwachten^[3] dat circa 30% van de € 2,1 miljard uit het kwaliteitskader verpleeghuiszorg niet benut gaat worden. Dit is weliswaar een kleiner deel dan vorig jaar, maar ongeveer 90% van de deskundigen heeft aangegeven dat de 85/15 verdeelsleutel voor de besteding van kwaliteitsgelden aan respectievelijk personeel en overig (zoals innovatie) flexibeler moet. Ook de Rekenkamer wijst in zijn aandachtspunten bij de ontwerpbegroting op de verdeling van het kwaliteitsbudget verpleeghuiszorg van € 1,8 miljard voor 2020 door de zorgkantoren. Hiervan zal € 165 miljoen, en door het loslaten van de 85/15-verdeling mogelijk meer, worden besteed aan uitgaven aan kwaliteit, anders dan personeel. Volgens de Rekenkamer hebben zorgkantoren echter onvoldoende indicatoren in handen om te beoordelen welke investeringen ten goede komen aan de kwaliteit. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en mede met het oog op de houdbaarheid in de toekomst pleit KBO-PCOB ervoor om de kwaliteitsgelden flexibel in te zetten en ruimte te bieden aan innovatie. Dit mag er echter niet toe leiden dat de middelen worden ingezet om gaten te dichten of om ad hoc beleid te voeren, want dan glipt het extra geld door de vingers. Wij roepen daarom op om haast te maken met het concretiseren van kwaliteitsindicatoren die flexibiliteit op een verantwoorde, cliëntgerichte wijze mogelijk maken.

Graag verzoeken wij u de door KBO-PCOB aangedragen zorgen en voorstellen te betrekken in uw inbreng in het debat over de VWS-begroting 2020. Vanzelfsprekend zijn wij altijd bereid deze verder toe te lichten of eventuele andere vragen van uw kant te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Manon Vanderkaa,
Directeur KBO-PCOB

---

^[3] Fizi & Finance Ideas, Financiële Zorgthermometer Q3-2019, <https://www.fizi.pro/wat-doen-we-en-wat-delen-we/financiele-zorgthermometer/laatste-resultaten-financiele-zorgthermometer>